

СУТНІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОНЯТТЯ «АДМІНІСТРАТИВНІ ВИТРАТИ»

Виникнення будь-якої підприємницької ідеї (створення нового бізнесу чи вдосконалення вже наявного) повинно бути підкріплене економічними розрахунками її доцільності щодо джерел формування майна, його використання, розрахунків з працівниками, власниками і державою, визначення витрат, доходів та прибутку, оцінки привабливості суб'єкта господарювання. Господарську діяльність потрібно організувати так, щоб окупити всі витрати та ще й отримати певний прибуток.

Кожна підприємницька ідея розпочинається, здійснюється і припиняється за участі фахівця-економіста, який, насамперед, дає їй оцінку можливої ефективності, розробляє модель економічної політики підприємства щодо поєднання необхідних ресурсів, визначає за наслідками використання ресурсів наявні резерви, а також оптимізує розподіл чистого прибутку на споживання власникам та розвиток підприємницької діяльності.

В умовах ринкової економіки витрати виступають одним із основних інструментів реалізації стратегії діяльності підприємств. Вони формуються в процесі використання матеріальних і фінансових ресурсів для досягнення певної мети діяльності підприємства.

Водночас, важливе місце серед витрат суб'єкта господарювання займають адміністративні витрати до яких належать загальногосподарські витрати, що направлені на обслуговування і управління підприємством.

Для більш чіткого розуміння поняття та з'ясування відмінностей у його трактуванні проведемо аналіз поняття «адміністративні витрати» в різних фахових джерелах ознайомившись з працями науковців-економістів.

Остапенко Т.М. зазначає, що адміністративні витрати – це загальногосподарські витрати і до них відносять витрати на утримання адміністративно-управлінського персоналу, витрати на їх службові відрядження, на утримання основних засобів, інших матеріальних не обігових активів загальногосподарського призначення, охорона, юридичні, аудиторські, транспортні послуги, поштово-телеграфні, канцелярські витрати, сума податків, зборів. Зокрема, на думку Андрющенко Н.С. адміністративні витрати, які є витратами на управління, потребують своєчасного, повного та об'єктивного відображення в бухгалтерському обліку, а також, на думку деяких науковців, раціонального розподілу та розмежування адміністративних і управлінських витрат. Водночас, адміністративні витрати хоча й не беруть участі у створенні продукції, але є необхідними для нормального функціонування виробництва.

Під адміністративними витратами розуміють витрати, що пов'язані із обслуговуванням виробництва та управління ним в масштабі всього підприємства, – стверджує група авторів В.К. Данилко, О.М. Кушніренко та К.С. Марченко.

Відповідно до П (С) БО «Витрати» до адміністративних витрат належать:

- загальні корпоративні витрати (організаційні витрати, витрати на проведення річних зборів, представницькі витрати тощо);
- витрати на службові відрядження і утримання апарату управління підприємством та іншого загальногосподарського персоналу;
- витрати на утримання основних засобів, інших матеріальних необоротних активів загальногосподарського використання (операційна оренда, страхування майна, амортизація, ремонт, опалення, освітлення, водопостачання, водовідведення, охорона);
- винагороди за професійні послуги (юридичні, аудиторські, з оцінки майна тощо); витрати на зв'язок (поштові, телеграфні, телефонні, телекс, факс тощо);
- амортизація нематеріальних активів загальногосподарського використання; витрати на врегулювання спорів у судових органах;
- податки, збори та інші передбачені законодавством обов'язкові платежі (крім податків, зборів та обов'язкових платежів, що включаються до виробничої собівартості продукції, робіт, послуг);
- плата за розрахунково-касове обслуговування та інші послуги банків, а також витрати, пов'язані з купівлею-продажем валюти;
- інші витрати загальногосподарського призначення.

На основі управління витратами визначається значна частина ефективного управління підприємством, інформація про витрати має вагомий значення для прийняття вірних управлінських рішень з приводу організації підприємства в цілому. Витрати – це невід'ємна стаття в управлінні всім підприємством, вони є одними з основних елементів для формування фінансового результату підприємства. Для досягнення позитивного фінансового результату, витрати повинні формуватися економічним шляхом, тобто бути оптимальними і відповідати заданому рівню доходів. Водночас, адміністративні витрати, залежно від видів діяльності, виникають в операційній діяльності. Основна операційна діяльність – це операції, пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції (робіт, послуг), що є головною метою створення підприємства і забезпечують основну частину його доходу.

В сучасній ринковій економіці України господарюючі структури функціонують в досить жорстких умовах конкурентної боротьби, тому вони повинні докладати максимум зусиль щоб втриматись на плаву і тримати позиції. З цього випливає необхідність підприємства з максимальною уважністю ставитись до своєї діяльності. Керівник підприємства, намагаючись знизити адміністративні витрати, напоширеним методом є зменшення персоналу підприємства. Однак таке рішення може призвести до навантаження на діючий персонал, зниження

моральних стимулів, зменшення обсягів кінцевого продукту, підвищення напруження серед працівників. Можливо знизити адміністративні витрати без зменшення кількості адміністративних працівників. Але таке рішення треба приймати в крайньому разі.

Для керівника в будь-який час дуже важливо пам'ятати про раціональну структуру адміністративних працівників. Досвідчений керівник зуміє побудувати адміністративний персонал так, щоб кожен працівник займався своєю справою. Дуже часто вдаються до зменшення частки адміністративних витрат, щоб знизити собівартість одиниці продукції. Адже, зменшення матеріальних ресурсів для зменшення витрат підприємства – це не завжди обгрунтоване і бажане рішення в діяльності підприємства. Єдиним варіантом залишається зменшення адміністративних витрат. Але, мова йде не про економію адміністративних витрат, а про створення оптимального рівня витрат для кожного підприємства.

Необхідно пам'ятати, що зниження адміністративних витрат веде за собою цілий ряд негативних наслідків для підприємства: спаду зацікавленості працівників, вході зниження їх продуктивності, погіршиться загальна робота адміністративного персоналу, зниження матеріального забезпечення і рівня автоматизації, знижується комунікаційна система підприємства.

Водночас, при прийнятті рішення про зменшення витрат на адміністративні потреби слід бути обачливим і необхідно прослідкувати реакцію на підприємстві, щоб вдало оперувати ситуацією.

Не заважаючи на значну кількість досліджень адміністративних витрат, практична діяльність підприємств свідчить про наявність актуальних питань, пов'язаних з управлінням як витрат загалом, так і адміністративних витрат.

Сучасні методи управління витратами (в т.ч. адміністративними) характеризуються різноманітністю, наявністю декількох методик використання окремого методу як у межах підприємства, так і галузі, а більшість вчених виділяють тісний взаємозв'язок, перш за все, між функціями управління та методами управління витратами. Тобто управління витратами на сьогодні вийшло за межі традиційного впливу на витрати лише в процесі виробництва та поширилося на всі можливі витрати, які виникають або потенційно можуть з'явитися у фінансово-господарській діяльності підприємства.

Враховуючи результати проведеного дослідження, вважаємо за можливе стверджувати, що в сучасних умовах господарювання адміністративні витрати є одним з базисних внутрішньоорганізаційних контекстів в управлінській системі господарюючого суб'єкта.

Отже, в цілому адміністративні витрати – це витрати з обслуговування основного та допоміжного виробництва підприємства, витрати на управління й загальногосподарські потреби, що не пов'язані безпосередньо з виробничим процесом. Адміністративні витрати залежно від видів діяльності виникають у звичайній операційній діяльності. Зниження цих витрат призведе до збільшення прибутку від операційної діяльності, тому це завдання є значущим для кожного підприємства.